

Dreptul

ISSN 1857-3185

VINERI

12 iulie

2013

Anul XII
nr. 26 (477)

Săptămînal juridic 8 pagini – 4,10 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Schimb de experiență
în domeniul reformării
instituției ombudsmanului
din Republica Moldova

pag. 3

Delimitarea
jafului de tîlhărie.
Problema calificării
sustragerilor

pag. 4

O șezătoare a bloggerilor
privind violența în
familie a fost desfășurată
la Chișinău

pag. 5

Oficial slovac: Aderarea Moldovei la UE nu e ceva imposibil

Aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană nu este ceva imposibil. Afirmatia aparține ministrului de Externe al Slovaciei, Miroslav Lajčák, și a fost făcută în cadrul vizitei sale la Chișinău. Totodată, în Capitală a fost inaugurată Ambasada Slovaciei.

Principala piedică în calea aderării Moldovei la UE este problema transnistreană, susține ministrul slovac de Externe. „Ceea ce a realizat Moldova în cadrul Parteneriatului Estic demonstrează încă o dată că nu este imposibil ca să devină membru al UE. E o cale lungă și complicată. Mai sînt unele chestiuni care trebuie soluționate, cea mai sensibilă fiind problema transnistreană. Eu am reprezentat UE în formatul „5+2” pe parcursul a mai mult de un an, de aceea, pot să vă spun cu certitudine că există

potențial pentru a realiza progrese mai mari”, a subliniat Miroslav Lajčák.

Oficialul de la Bratislava a participat și la deschiderea Ambasadei Slovaciei la Chișinău. Este un moment simbolic pentru relațiile bilaterale dintre statele noastre, susține ministrul moldovean de Externe Natalia Gherman.

„Experiența de integrare europeană a Slovaciei, în mod special, de realizare a reformelor europene are o semnificație deosebită pentru noi. De azi înainte, Slovacia va împărtăși această experiență cu Republica Moldova”, a declarat, în cadrul evenimentului, Natalia Gherman.

Inaugurarea misiunii diplomatice a avut loc în contextul marcării a 20 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice moldo-slovice.

Ministrul
lituanian
de Externe:
Republica
Moldova
merită
regimul fără
vize cu UE

„Republica Moldova face progrese excelente și pentru progresele sale, ar trebui să i se acorde regimul fără vize”. De această părere este ministrul Afacerilor Externe al Lituaniei Linas Linkevičius.

Diplomatul lituanian a menționat că, în ultima etapă înaintea semnării Acordului de Asociere se află Georgia, Republica Moldova și Armenia. „Vom face totul ca aceste acorduri să fie cel puțin inițiate”, a subliniat L. Linkevičius.

Reamintim că pe 1 iulie curent, Lituania a preluat președinția Uniunii Europene. Aceasta este prima președinție UE a unei țări baltice.

DURERE

In Memoriam Dumitru Matcovschi (28.06.2013)

Moldova astăzi a rămas orfană,
I s-a deschis însîngerata-i rană,
Se duc valori, se duc să nu mai vină,
Întreaga țară plînge și suspină.
Plecat-a dintre noi un munte
Pe lîngă care toate par mărunte,
Care ne-a spus și-avea să spună multe
Și nici chiar pietrele nu pot rămîne mute.
De ce tu, Doamne, chemi la tine oameni buni
Și nici măcar un pic de noi nu te înduri?
Sau poate sînt străini acestei lumi
Și Tu la dreapta Ta pe toți i-aduni.
Un om adevărat, cu verticalitate,
Care lupta pentru dreptate,
Știa ce-i aia demnitate,

El nu va ști ce-nseamnă moarte.
De ce îi prețuim doar după ce-au plecat?
Picăm cu totul în negura mocirlei de păcat.
De ce îi prețuim cînd pleacă?
Fără ei, aidoma izvorului, sufletul seacă.
Ca popor, oare prin ce rămînem vii,
Împrăstiați în lumea asta, mii și mii?
Din ceruri chiar de nu mai vii,
Unește-ne și fă-ne să ardem ca focul unei făclii.
Tu cu-adevărat, moarte nu vei cunoaște!
Și prin a tale sfinte moaște,
Prin toți cei trecuți la un alt fel de paște
Poporul din cea mai neagră humă va renaște!

Ion BAMBULEAC,
student la Facultatea de Drept, USM

Începe ziua cu **DREPTUL!**

◆ **Flash****Cărți și iPad-uri pentru absolvenții cu media 10 la BAC**

A crescut rata de promovabilitate la BAC cu 2%. În urma examinării contestațiilor depuse de absolvenți, numărul celor care au susținut toate examenele de bacalaureat s-a mărit cu 403 persoane. Totodată, a crescut de la 4 la 7 numărul elevilor care au obținut note de 10 pe linie. Pentru că au atins asemenea performanțe, absolvenții au fost premiați de Ministerul Educației. Pe lângă seturi de cărți, aceștia au primit și câte un iPad.

Absolvenții care au susținut examenele cu media 10 susțin că nu au fost intimidați de metodele utilizate în acest an la BAC împotriva copiatului. Mai mult, aceștia au venit și cu unele propuneri.

Potrivit Ministerului Educației, din cele peste 30 de mii de contestații, doar 3568 de note au fost modificate. Majoritatea au fost mărite cu un punct, iar 13 note au fost majorate cu 2 puncte. După procedura de contestare, rata de promovabilitate s-a ridicat până la 59,65%. Candidații cu restanțe la examene se vor prezenta la sesiunea repetată care se va desfășura în perioada 15-20 iulie.

Peste 100 de șoferi au fost prinși băuți la volan

La finele săptămânii trecute, 110 șoferi au fost prinși băuți la volan pe drumurile naționale, anunță Inspectoratul Național de Patrulare. Încălțările au fost depistate de către inspectorii Poliției rutiere în cadrul operațiunii „Nopti albe”.

Dacă vor fi găsiți vinovați, șoferii care au consumat alcool înainte de urca la volan riscă să-și piardă permisul de conducere, pe un termen de trei ani, dar și o amendă de până la 150 de unități convenționale.

Echipele mobile ale Inspectoratului de Patrulare au verificat zeci de șoferi din toată țara.

Menționăm că de la începutul anului 2013, inspectorii de patrulare au pornit 608 proceduri contra șoferilor băuți. Datele au fost prezentate într-un comunicat al Inspectoratului Național de Patrulare.

BERD susține financiar Consiliul Economic de pe lângă prim-ministru

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare va susține financiar Consiliul Economic de pe lângă prim-ministru, care va fi condus de Iurie Leancă, iar printre membri va fi și fostul premier Ion Sturza.

Astfel, BERD va achita salariul secretarului general al Consiliului Economic, dar și a încă patru persoane care vor ajuta secretarul. Secretarul general al Consiliului va fi ales prin concurs.

Conform anunțului BERD, salariul angajatului respectiv va fi achitat din Fondul Multi-Donator pentru statele aflate în curs de dezvoltare.

În anunț se mai spune că secretarul general al Consiliului Economic va fi ajutat de trei profesioniști locali și un secretar asistent. Aceștea vor oferi expertiză legală și economică.

BERD susține că prin acest gest își dorește să contribuie la îmbunătățirea climatului investițional din țara noastră, secretarul general având inclusiv misiunea de a menține un dialog dintre Guvern, comunitatea de afaceri și donatori.

Secretarul general al Consiliului Economic de pe lângă prim-ministru va avea responsabilitatea să pregătească agenda ședinței Consiliului, identificarea impedimentelor, stabilirea unui dialog pentru identificarea soluțiilor.

Durata contractului este de 2 ani.

Fără gherete și panouri publicitare pe strada Alecu Russo

Primarul de Chișinău Dorin Chirtoacă a solicitat preturilor Ciocana și Rîșcani să demareze lucrările de evacuare a gheretelor și panourilor publicitare de pe strada Alecu Russo: „ca să avem tabloul nu doar al carosabilului, dar și a ceea ce înseamnă părțile laterale, plus alte îmbunătățiri, precum aducerea în ordine a subteranelor, schimbarea regimului de lucru a acestora și reparația curentă a străzii Meșterul Manole”.

În context, șeful Direcției Transport și Căi de Comunicații Igor Gamrețki a subliniat că, până în prezent, s-au cheltuit 10 milioane de lei din suma totală de 54 milioane de lei prevăzuți pentru reparația străzii Alecu Russo.

„Acum se lucrează la consolidarea patului din partea dreaptă a străzii. S-au efectuat lucrări de reconstrucție la iluminarea publică și reconstrucția rețelelor electrice pe partea dreaptă. Este făcut mai mult de jumătate de volum. Ne străduim să dăm strada în exploatare la sfârșitul lui septembrie, așa cum este planificat”, a precizat Gamrețki.

Totodată, șeful de la Transporturi a informat că proiectele privind reparația străzilor Nicolae Dîmo și Liviu Deleanu au fost prezentate spre avizare Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor.

Acțiuni conjugate pentru reformarea Procuraturii

Procurorul general Corneliu Gurin și ministrul Justiției Oleg Efrim au semnat, pe data de 11 iulie, Ordinul comun cu privire la constituirea Grupului de lucru pentru elaborarea proiectelor de legi în scopul realizării și promovării reformei Procuraturii.

Crearea Grupului de lucru și elaborarea modificărilor legislative constituie un pas important pentru transpunerea în practică a măsurilor necesare realizării Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, cu precădere a direcției strategice 2.2. „Consolidarea profesionalismului și a independenței procuraturii”.

Grupul de lucru va fi condus de Vladislav Gribincea, directorul Centrului de Resurse Juridice din Moldova, în componența acestuia fiind desemnați afit responsabili din cadrul Procuraturii și ai Ministerului Justiției, cât și reprezentanți ai societății

civile. Cu statut de observatori, potrivit documentului, în cadrul Grupului de lucru au fost incluși consilierii Misiunii Europene de consiliere în politici publice pentru Republica Moldova, care acordă asistență Ministerului Justiției și Procuraturii.

Urmează elaborarea pachetului de amendamente legislative, inclusiv a amendamentelor la Constituția Republicii Moldova, Legea cu privire la procuratură și alte acte legislative, vizînd:

- revizuirea procedurii de numire și demitere a procurorului general;
- stabilirea unor criterii și a unei

proceduri clare, transparente, obiective și bazate pe merit pentru selectarea, numirea și promovarea procurorilor;

- fortificarea capacităților și asigurarea independenței Consiliului Superior al Procurorilor în vederea administrării eficiente a procuraturii;
- asigurarea specializării procuro-

OSCE în Republica Moldova, Ambasadei Statelor Unite ale Americii la Chișinău, Reprezentanței Oficiului Consiliului Europei în Republica Moldova.

Grupul de lucru va elabora conceptul propunerilor de reformă, va asigura dezbaterile publice a acestora, urmînd ca la mijlocul lunii septembrie curent

rilor pe cauze specifice și examinarea oportunității funcționării procuraturilor specializate;

- demilitarizarea instituției procuraturii, inclusiv prin examinarea oportunității de a acorda procurorilor statutul de magistrat;

- reexaminarea regulilor de răspundere a procurorilor, inclusiv de răspundere disciplinară, și eliminarea imunității generale a acestora etc.

Documentul mai prevede că, la ședințele Grupului de lucru vor fi invitați reprezentanți ai Misiunii Uniunii Europene în Republica Moldova, Misiunii

să fie elaborate modificările legislative, care vor fi remise spre avizare și expertiză instituțiilor naționale și internaționale competente.

Reforma Procuraturii constituie o prioritate a Programului de guvernare și a Strategiei de reformă a sectorului justiției, iar activitățile în acest domeniu sînt realizate și promovate în comun de autoritățile statului, cu implicarea activă a partenerilor naționali și internaționali.

Serviciul de presă al
Procuraturii Generale

A demarat concursul pentru decernarea Premiului Național

Comisia pentru decernarea Premiului Național a dat start concursului care se va încheia pe 5 august curent.

La concurs pot fi înaintați cetățenii Republicii Moldova cu realizări în domeniile: tehnologie, cultură, artă și sport, care au avut o contribuție considerabilă la promovarea imaginii pozitive a țării pe plan internațional, impact asupra dezvoltării tehnologiilor, asupra culturii naționale și mondiale.

Înaintarea candidaților la concursul pentru decernarea Premiului Național se face de către ministere, Academia de Științe a Moldovei, universități, uniunile de creație, federațiile de sport, precum și de laureați ai Premiului Național și laureați ai Premiului de Stat.

Scrisoarea de recomandare privind candidatul/candidații la Premiul Național urmează să conțină următoarele informații: numele și prenumele candidatului/candidaților la Premiul Național, data și locul nașterii, domiciliul, locul de muncă sau ocupația, gradul științific, titlul științifico-didactic, titlul onorific, contribuția candidatului/candidaților la dezvoltarea științei/tehnologiilor/culturii/artei/sportului, date despre existența premiilor și

a altor distincții ce denotă recunoașterea realizărilor candidatului/candidaților, lista publicațiilor, în funcție de domeniu.

Recomandările candidaților pentru concursul Premiului Național, cu indicarea domeniului de decernare a Premiului Național (știință, tehnologii, cultură, artă și sport), precum și materialele însoțitoare urmează să fie prezentate comisiei pînă pe 5 august 2013.

La concursul pentru decernarea Premiului Național nu se admit persoanele care dețin Premiul Național în domeniul științei și tehnicii, Premiul Național în domeniul literaturii, artei și arhitecturii, Premiul Național sau Premiul de Stat, decernat în perioada ce a urmat după proclamarea independenței Republicii Moldova.

Materialele cu privire la candidații înaintați la concursul nominalizat urmează să fie transmise pe adresa Guvernului (Casa Guvernului, Piața Marii Adunări Naționale, nr.1).

Informații suplimentare puteți afla la tel.(022) 250-159, Iurii Bucinschi, secretar al Comisiei pentru decernarea Premiului Național sau la tel.(022) 250-492, Ina Scutelnic, consultant principal în cadrul Direcției Dezvoltare Socială.

Republica Moldova are un nou expert contra rasismului și intoleranței

Nadejda Hriptievski a fost desemnată în calitate de expert din partea Republicii Moldova în cadrul Comisiei Europene contra Rasismului și Intoleranței (ECRI), în urma unui concurs.

Nadeja Hriptievski este avocat, cercetător și cofondator al Centrului de Resurse Juridice din Moldova, cu experiență notorie în domeniul rasismului, discriminării rasiale, xenofobiei, antisemitismului și intoleranței, potrivit Serviciului de presă al MAEIE.

După evaluarea criteriilor de compatibilitate ale expertului promovat de Guvernul Republicii Moldova cu Statutul ECRI la nivel național, candidatura a fost examinată și în cadrul reuniunii Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei.

Noul expert al Republicii Moldova la ECRI își va începe mandatul la 16 septembrie 2013, pentru o perioadă de 5 ani.

Schimb de experiență în domeniul reformării instituției ombudsmanului din Republica Moldova

Președintele Centrului Internațional pentru Tranziție Democratică (ICTD) Istvan Gyarmaty a întreprins, recent, o vizită de lucru la Chișinău, cu scopul de a continua discuțiile în cadrul proiectului ICTD. De menționat că acest program este realizat în strânsă colaborare cu Ministerul Afacerilor Externe din Ungaria.

Istvan Gyarmaty a avut o întrevedere cu viceministrul Justiției al Republicii Moldova Sabina Cerbu, la care a participat și ambasadorul Ungariei în țara noastră, E.S. Matyas Szilagyi, potrivit Ministerului Justiției.

În cadrul întâlnirii, au fost discutate mai multe subiecte, în special ce țin de reformarea Instituției ombudsmanului din R. Moldova (Instituția avocaților parlamentari), precum și progresul acțiunilor prevăzute în agenda de reformare a sectorului justiției din statul nostru.

În context, președintele ICTD a declarat că, în prezent, ICTD colaborează cu mai multe țări la capitolul dezvoltării Instituției ombudsmanului și este dispus să acorde tot sprijinul necesar în acest sens și Republicii Moldova care se arată implicată activ în reformarea sectorului justiției.

La rândul său, viceministrul Justiției Sabina Cerbu a mulțumit oaspeților pentru sprijinul important pe care sînt dispuși să-l acorde R. Moldova pe segmentul drepturilor omului și a subliniat necesitatea schimburilor de experiență de profil întru atingerea integrală a obiectivelor Ministerului Justiției. Ea a specificat că, deși din cauza instabilității politice, promovarea noului proiect de lege privind Instituția ombudsmanului din R. Moldova, a fost dificilă, la moment, acesta este în proces

de definitivare și se preconizează ca în scurt timp să fie prezentat Guvernului spre aprobare.

Totodată, partea ungară și-a propus sprijinul și în domeniul reformării Curții Constituționale care este o acțiune pe termen scurt în Strategia de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011-2016.

Sabina Cerbu a accentuat că schimbul de experiență este mai mult decît binevenit în situația în care promo-

varea unor legi sensibile reprezintă o provocare pentru Ministerul Justiției. De asemenea, viceministrul Justiției a menționat necesitatea acordării unui suport și Consiliului anti-discriminare, creat recent în R. Moldova.

În urma discuțiilor ce au avut loc, oficialii au convenit asupra stabilirii, în scurt timp, a unei liste comune de priorități, ce va cuprinde forme concrete de colaborare (training-uri, schimburi de experiență etc.).

Precizăm că Instituția avocaților parlamentari – Centrul pentru Drepturile Omului din

Moldova (CpDOM) este o structură similară instituțiilor europene și internaționale ale ombudsmanilor, care activează din aprilie 1998, în baza Legii cu privire la avocații parlamentari, nr.1349-XIII, din 17 octombrie 1997. În scopul reformării acestei instituții, Ministerul Justiției va remite, în luna august curent, Guvernului spre examinare un nou proiect de lege (Legea cu privire la avocatul poporului), care va abroga Legea cu privire la avocații parlamentari, nr.1349-XIII, din 17 octombrie 1997.

Cor. DREPTUL

Ministrul Dorin Recean a discutat oportunitățile de angajare cu absolvenții Facultății de Drept a USM

Tinerii care și-au încheiat studiile la Facultatea de Drept a Universității de Stat din Moldova au participat, recent, la ceremonia de înmînare a diplomelor de absolvire. Potrivit Direcției Informare și Relații Publice a MAI, la eveniment a fost și ministrul Afacerilor Interne Dorin Recean, care a prezentat în fața a 200 de studenți de la specialitatea Drept Penal oferta de angajare din sistemul MAI.

Accentuînd rolul tinerilor specialiști în procesul de consolidare a sistemului de drept, Dorin Recean a subliniat că anume

ei au șansa să contribuie la integritatea sistemului. „Voi veniți din afara sistemului și puteți contribui la curățarea acestuia pentru a recîștiga încrederea cetățenilor în justiție. Indiferent unde veți decide să activați, prioritatea voastră trebuie să fie in-

tegritatea”, a declarat ministrul.

Amintim că la 17 iunie, Ministerul Afacerilor Interne a lansat campania „Locuri de muncă în sistemul MAI”. La începutul lunii iunie în

În cadrul campaniei, reprezentanții MAI se întîlnesc cu absolvenții universităților și colegilor, participă la tîrgurile locurilor de muncă și promovează posibilitatea angajării în sistemul MAI. La fel, a fost creată pagina dedicată angajărilor: www.mai.md/angajare, pe care e stocată toată informația cu privire la posibilitățile de angajare.

Ministrul Dorin Recean a îndemnat în special absolvenții să aplice: „Noi ne dorim să avem în sistemul MAI o reprezentare mai echilibrată a femeilor și bărbaților. Provocările ce stau în fața serviciilor ministerului sînt variate, complexe și avem nevoie de tot potențialul uman accesibil pentru a le face față”.

De la lansarea campaniei au fost angajați peste 400 de tineri - 178 absolvenți ai Academiei Ștefan cel Mare și peste 200 de persoane angajate prin concurs.

Cor. DREPTUL

Președintele Parlamentului Igor Corman: Respectarea drepturilor omului este chintesența unei democrații și a statului de drept, iar rolul Instituției avocaților parlamentari este unul foarte important

Șeful Legislativului Igor Corman efectuează vizite de documentare în cadrul structurilor publice autonome, aflate sub control parlamentar, iar Centrul pentru Drepturile Omului din Moldova se încadrează în șirul acestor instituții. Prin urmare, recent, I. Corman a întreprins o astfel de vizită la CpDOM.

La întîlnirea cu șeful legislativului, avocații parlamentari, consilierii acestora, șefii celor 4 reprezentanțe ale CpDOM și șefii de servicii au informat despre problemele cu care se confruntă instituția, ombudsmanii și angajații, acțiunile necesare a fi întreprinse întru sporirea eficienței structurii în care activează.

Directorul CpDOM, avocatul parlamentar Anatolie Munteanu a evidențiat la capitolul impedimente întru buna funcționare a Centrului, carențele legate de actuala structură a CpDOM, competențele și atribuțiile avocaților parlamentari și ale reprezentanțelor, prezente în Legea cu privire la avocații parlamentari. În context, Anatolie Munteanu a precizat că un grup de lucru creat în cadrul Ministerului Justiției elaborează un nou proiect de lege privind Instituția națională pentru protecția drepturilor omului și că în scurt timp, se așteaptă prezentarea documentului în Legislativ pentru aprobare. CpDOM a înaintat mai multe propuneri și amendamente la proiectul de lege. Anatolie Munteanu și-a exprimat speranța că noua lege va oferi un cadru juridic optim pentru activitatea Instituției avocaților parlamentari.

Eliminarea acestor deficiențe ar putea permite obținerea de către Instituția națională a ombudsmanului

a acreditării cu statutul A (în 2009 la Geneva CpDOM a primit acreditarea cu statut B de la Comitetul Internațional de Coordonare a instituțiilor în domeniu), se precizează într-un comunicat al CpDOM.

În același timp, avocații parlamentari Tudor Lazăr, Tamara Plămădeală și Aurelia Grigoriu au făcut precizări referitoare la domeniile lor de activitate, solicitînd asistența șefului Legislativului în rezolvarea unor probleme cu care se confruntă.

La rîndul său, președintele Parlamentului a încurajat avocații parlamentari, angajații Centrului să se implice activ în procesul de elaborare și definitivare a legii cu privire la avocatul poporului, pentru a pro-

mova poziția instituției privind noua structură, competențe și atribuții.

Șeful Legislativului a relevat că adoptarea legii cu privire la avocatul poporului va fi una dintre prioritățile Parlamentului în sesiunea de toamnă-iarnă.

De asemenea, Igor Corman a subliniat că respectarea drepturilor omului este chintesența unei democrații și a statului de drept, iar rolul Instituției avocaților parlamentari este unul foarte important. Președintele Legislativului a dat asigurări că va susține eforturile CpDOM îndreptate spre fortificarea Instituției avocaților parlamentari și garantarea respectării drepturilor omului în Republica Moldova, se mai arată în comunicatul CpDOM.

C.D.

Iurie Leancă l-a invitat pe Victor Ponta la Chișinău, la începerea gazoductului Iași-Ungheni

Prim-ministrul Republicii Moldova, Iurie Leancă, l-a invitat pe premierul roman Victor Ponta să asiste la 27 august, cînd este marcată Ziua Independenței Republicii Moldova, la începerea lucrărilor de construcție a gazoductului Iași-Ungheni. Invitația a fost adresată la întîlnirea ce a avut loc marți seara între cei doi premieri, la Palatul Victoria.

„Sînt convins că discuțiile pe care le-am avut ne vor permite ca pe 27 august, atunci cînd vom sărbători la Chișinău Ziua Independenței, împreună cu domnul prim-ministru și în prezența comisariatului UE pentru energie, să putem lansa construcția gazoductului Iași-Ungheni”, a spus Iurie Leancă.

Cei doi demnitari au discutat și despre interconectarea energetică și refacerea unor poduri peste Prut, distruse în cel de-al doilea război mondial, proiecte care ar putea fi analizate și într-o viitoare ședință comună a guvernelor de la București și Chișinău.

V. Ponta a prezentat, din nou, cu acest prilej, sprijinul României pentru agenda europeană a Republicii Moldova, exprimîndu-și speranța că viitorul Summit UE de la Vilnius va aduce rezultate deosebite privind acest proces.

Potrivit premierului Iurie Leancă, cu prilejul acestui Summit, Republica Moldova așteaptă parafarea Acordului de Asociere și discutarea noii etape privind liberalizarea regimului de vize cu Uniunea Europeană.

Delimitarea jafului de tâlhărie. Problema calificării sustragerilor

În şirul infracţiunilor contra proprietăţii o importanţă primordială au anume sustragerile. De aceea, studierii esenţei acestora i se acordă o atenţie deosebită. Indiferent de forma concretă pe care ar îmbrăca-o, sustragerile reprezintă un grup relativ omogen de infracţiuni, fiecareia din acestea fiindu-i specifice într-o măsură egală anumite elemente comune, semne obiective şi subiective uniforme, luate la modul general. Cunoaşterea acestor semne, comune pentru întregul şir de sustrageri, precum şi aptitudinea coraportării lor situaţiei concrete de manifestare a conduitei infracţionale asigură la maximum calificarea corectă a celor săvârşite, permite delimitarea lor strictă de competenţele conexe sau asemănătoare.

Datorită definirii noţiunilor majorităţii infracţiunilor contra proprietăţii, textul juridic devine mai precis şi mai uşor de aplicat. Totuşi, trebuie de remarcat că tratarea netradiţională a conceptului de jaf s-a repercutat în mod negativ asupra calităţii Codului penal, generând apariţia unor lacune, în general, trebuie de menţionat că noţiunile multor infracţiuni sînt descrise fie prea extensiv, fie prea restrictiv. De asemenea, circumstanţele agravante şi modalităţile infracţiunilor contra proprietăţii sînt descrise într-un stil cazuistic şi baroc. Dar interpretările, oferite de practica judiciară şi de reprezentanţii de vază ai doctrinei Dreptului Penal, fac ca dezavantajele amintite să fie mai puţin sesizabile. Jaful se află pe un loc intermediar între furtul săvîrşit pe ascuns şi tâlhăria săvîrşită prin acţiuni cu caracter agresiv în scopul însuşirii avutului proprietarului, însoţită de violenţă periculoasă pentru viaţa sau sănătatea persoanei sau de ameninţarea cu aplicarea unei asemenea violenţe.

Principala deosebire dintre jaf şi tâlhărie constă în caracterul intensităţii şi volumul violenţei, pentru

că tâlhăria este însoţită întotdeauna de violenţă periculoasă pentru viaţă şi sănătate, pe cînd jaful poate fi săvîrşit fără violenţă ori cu violenţă nepericuloasă pentru viaţa sau sănătatea victimei.

Drept violenţă nepericuloasă pentru viaţa şi sănătatea victimei trebuie considerată cauzarea unei vătămări uşoare a integrităţii corporale care n-au atras după sine o tulburare temporară a sănătăţii sau

de jaf constă în faptul că jaful reprezintă numai o sustragere deschisă a avutului proprietarului, pe cînd tâlhăria presupune, pe lângă sustragerea deschisă, şi sustragerea pe ascuns, pe furiş, din ambuscadă etc. a averii proprietarului.

În cazul tâlhăriei, ca şi la jaf, pe lângă violenţa fizică, poate fi aplicată şi violenţa psihică. Şi aici delimitarea trebuie efectuată potrivit pericolului violenţei pentru viaţă şi sănătate. Cazurile de jaf cu violenţă psihică sînt foarte rare. Cînd făptuitorul, pentru sustragerea averii, ameninţă victima, atunci această ameninţare constituie un pericol pentru viaţă şi sănătate, caracteristic pentru tâlhărie.

Violenţa fizică sau psihică cu aplicarea armei sau a altor obiecte, folosite în calitate de armă, cu care se pot provoca leziuni corporale sau moartea victimei, trebuie, întotdeauna, recunoscută drept violenţă periculoasă pentru viaţa şi sănătatea victimei.

Anterior, la analiza agravantei tâlhăriei cu aplicarea armei sau a altor obiecte, folosite în calitate de armă, s-a menţionat că violenţa se consideră periculoasă pentru viaţă şi sănătate chiar şi atunci cînd făptuitorul aplică machete-jucărie de armă (cu care nu se poate efectiv a pricinui daune sănătăţii), cu condiţia că victima a perceput-o ca armă reală.

Mai complicată este delimitarea jafului violent de tâlhărie în cazurile în care violenţa psihică este exprimată de făptuitor vag, nedeterminat. De exemplu, „dă banii, că altfel va fi rău „va fi rău de tine”, „o să-ţi pară rău”. Aceste manifestări de violenţă psihică au un caracter nedeterminat şi de aceea, este dificil de apreciat infracţiunea. În astfel de cazuri, trebuie să ne conducem de specificările pct.6) al Hotărîrii plenului Curţii Supreme de Justiţie a Republicii Moldova din 28 iunie 2004: „chestiunea despre prezenţa în acţiunile persoanei a componenţei de jaf sau tâlhărie în cazurile, cînd însuşirea averii este însoţită de ameninţarea

aplicării violenţei trebuie să fie soluţionată, ţinînd cont de toate circumstanţele cauzei: caracterul ameninţării, a obiectelor sau a armei cu care ameninţa infractorul, locul şi timpul săvîrşirii infracţiunii, numărul infractorilor etc.”.

Dacă din circumstanţele concrete ale cauzei rezultă că făptuitorul, care urmăreşte scopul sustragerii, nu intenţionează să-şi realizeze ameninţarea cu aplicarea violenţei periculoase pentru viaţa sau sănătate, totodată, lipsind condiţiile obiective, propice înfăptuirii acestei ameninţări, deşi ameninţarea a luat cea mai intimidată formă posibilă, făptuitorul trebuie să răspundă nu pentru tâlhărie, ci pentru jaf. O astfel de ameninţare, avînd doar un caracter imaginar, nu creează un pericol real pentru viaţa sau sănătatea victimei, deci nu poate fi recunoscută ca semn al tâlhăriei.

Tîlhăria se deosebeşte de jaf şi prin momentul consumării infracţiunii, jaful este calificat, dacă avearea a fost sustrasă şi infractorul are o posibilitate reală de a folosi sau a dispune de ea la dorinţa sa, iar tâlhăria, din momentul atacului, însoţit de aplicarea sau ameninţarea cu aplicarea violenţei, periculoase pentru viaţa şi sănătatea victimei, indiferent de atingerea de către infractor a scopului propus.

După latura subiectivă, atît tâlhăria, cît şi jaful violent se săvîrşesc cu intenţie directă. Însă, şi aici trebuie de observat deosebirile între aceste infracţiuni. Dacă la tâlhărie intenţia vinovatului cuprinde aplicarea violenţei periculoase pentru viaţă şi sănătate, atunci intenţia făptuitorului unui jaf violent cuprinde numai violenţa nepericuloasă pentru viaţă şi sănătate.

Jaful în procesul săvîrşirii lui se poate transforma în tâlhărie atunci cînd infractorul, sustrăgînd avearea proprietarului cu aplicarea violenţei nepericuloase pentru viaţa sau sănătatea victimei, întîlneşte o rezistenţă pe care o depăşeşte prin aplicarea violenţei nepericuloase pentru viaţa şi sănătatea victimei. Acţiunile iniţiate ca furt, însă care n-au fost duse pînă la capăt, din cauza că au fost

descoperite de către victimă sau de alte persoane, dar neîntîlnindu-se cont de aceasta au fost prelungite de către infractor cu scopul însuşirii bunurilor sau reţinerii lor, se încadrează în acţiunile de jaf, iar în cazul aplicării unei violenţe periculoase pentru viaţă şi sănătate sau ameninţării cu o astfel de violenţă – în cea de tâlhărie.

Deci, delimitarea tâlhăriei de jaf trebuie efectuată atît după indiciile obiective, cît şi după cele subiective.

Practica de efectuare a urmăririi penale, precum şi practica judiciară se confruntă, după cum e bine ştiut, cu fapte concrete de atentare asupra proprietăţii. O asemenea evaluare este efectuată de organele de aplicare a dreptului în procesul de calificare a infracţiunii, pe calea comparării consecutive şi a stabilirii în această bază a identităţii depline dintre circumstanţele concrete, individual irepetabile, pe de o parte, şi elementele abstracte din cuprinsul normei care prevede răspundere pentru acea faptă, pe de altă parte.

Ca factor favorizat al creşterii numărului sustragerilor este poziţia pe care a ocupat-o societatea după divizarea proprietăţii pe tipuri (forme), atunci cînd bunurile sînt sustrate fie din proprietatea publică, fie din cea privată. Cele menţionate constituie doar o latură a problemei în cauză. Există însă şi o altă latură nu mai puţin importantă care ţine de corectitudinea soluţionării problemei vizate. Problema calificării infracţiunii este una dintre cele mai dificile în Dreptul Penal. A califica cele întîmplătoare – semnifică a-i da o apreciere juridică, a alege şi a aplica acea normă juridică care prezumă această cauză. Calificarea corectă a infracţiunii de sustragere este una din condiţiile de bază puse în faţa respectării conştiinţioase a legislaţiei cu privire la apărarea dreptului de proprietate.

Olga CERNEI,
master în drept,
absolvent al Institutului Naţional
al Justiţiei din Republica
Moldova, candidat la funcţia de
judecător

Consumatorii conectaţi ilegal la reţelele de canalizare vor fi amendaţi

Consumatorii conectaţi ilegal la reţelele de canalizare vor fi amendaţi. SA „Apă-Canal Chişinău” va prezenta, la solicitarea primarului Dorin Chirtoacă, un raport detaliat despre reţelele de canalizare şi probleme tehnice existente.

Edilul Capitalei a declarat în cadrul şedinţei operative de la Primărie că este necesară o inventariere amănunţită a reţelelor gestionate de SA „Apă-Canal Chişinău” pentru a identifica unde ar putea să apară probleme tehnice în cazul unor ploii torenţiale. Edilul a solicitat ca şi reţeaua subterană care trece prin zona Parcului „Valea Morilor” să fie scoasă şi mutată mai aproape de blocurile de locuit, pentru a evita eventuale scurgeri ale apelor menajere în lac.

În acest context, reprezentantul SA „Apă-Canal Chişinău” Vitalie Midari a menţionat că majorarea numărului de blocaje pe străzi, pe timp de ploaie, în mare parte se datorează utilizării incorecte a reţelelor de canalizare.

„După ploii, reţeaua de canalizare a fost curăţată totalmente. Avem un plan de acţiuni. În paralel, efectuăm inventarierea consuma-

torilor conectaţi la reţele de canalizare. Pînă acum au fost inventariate mai multe străzi şi au fost identificate încălcări la 20 de adrese.

au ajuns ele acolo? Ne facem probleme noi singuri cu mîna noastră. Nu exclud că în sub-

Comisia de specialitate deja a prescris amenzi în 8 cazuri, în mărime totală de peste 8 mii de lei. Inventarierea va continua, iar cei care se vor conecta ilegal vor fi sancţionaţi conform Codului cotravenţional”, a precizat V. Midari.

În context, primarul de Chişinău Dorin Chirtoacă s-a arătat indignat de atitudinea consumatorilor din suburbii. „La Coloniţa s-au găsit bucăţi de găini în canalizare. Cum

urbii vor trebui efectuate şedinţe de informare a cetăţenilor”, a precizat D.Chirtoacă.

Vitalie Midari a adăugat că în prezent, este elaborat conceptul de modernizare complexă a reţelelor subterane din Parcul „Valea Morilor”.

În timpul apropiat, va fi prezentat un raport detaliat cu privire la sistemul de canalizare din municipiu, dar şi necesarul de investiţii pentru redresarea situaţiei. Prioritar se vor efectua lucrări de renovare şi reparaţii pe adresele cele mai problematice, unde gradul de uzură al reţelelor este mai mare.

Potrivit furnizorului de apă din Capitală, un caz similar este şi pe str. A.Şciusev, nr. 72. Sistemul de canalizare de pe adresa respectivă, fiind unul extrem de uzat, cedează frecvent, creînd dificultăţi. În prezent, deja se elaborează proiectul privind renovarea reţelelor care va demara în curînd.

Pînă la sfîrşitul sezonului estival, porţiunea de canalizare deteriorată va fi renovată. Potrivit Primăriei Chişinău, 30 la sută dintre reţelele de canalizare din municipiu au o capacitate de captare a apei insuficientă.

O șezătoare a bloggerilor privind violența în familie a fost desfășurată la Chișinău

Violența în familie este un fenomen tot mai des întâlnit în societate. Nu mai pe parcursul anului 2011, au fost identificate circa 370 de infracțiuni ce țin de acest flagel. O măsură prin care autoritățile reacționează la acesta este emiterea ordonanței de protecție, însă nu de fiecare dată prevederile Legii nr. 45 cu privire la ordonanța de protecție în Republica Moldova este respectată. Deși au fost pornite dosare penale în toate cazurile de violență în familie despre care s-a relatat, au fost emise doar 222 de ordonanțe de protecție. Pentru prima dată în istoria țării noastre, Guvernul Moldovei a pierdut o cauză la CEDO anume din motivul nerespectării acesteia, precum și din incompetența poliției și a organelor de drept.

Prin urmare, problema fenomenului violenței în familie dictează abordarea acestui subiect atât la nivel teoretic, cât și practic. În această arie de preocupări se înscrie și șezătoarea bloggerilor privind violența în familie, care a fost desfășurată, recent, la Chișinău. Eveni-

mentul a întrunit experți din domeniul dreptului, precum și reprezentanți ai societății civile.

Printre aspectele abordate privind problema dată, se includ răspîndirea fenomenului violenței în familie în societatea noastră, actorii responsabili în combaterea și prevenirea fenomenului și responsabilitățile acestora, eficiența cadrului normativ și dificultățile întâmpinate în aplicarea acestuia. De asemenea, s-a discutat despre gradul de informare al victimelor violenței în familie cu privire la drepturile sale, dar și a existenței Legii nr.45 și a mecanismelor de aplicare a acesteia.

În context, jurista de la Asociația „Promo-Lex” Lilia Potîng a vorbit despre desfășurarea campaniei „Ordonanța”, despre care v-am informat și noi, ce a avut drept scop documentarea populației cu privire la posibilitatea obținerii unor măsuri de protecție a victimelor violenței în familie. Totodată, L. Potîng consideră că

fenomenul violenței domestice rămîne a fi larg răspîndit „doar că, actualmente, victimele acestui fenomen au o altă

an mai tîrziu, au fost făcute completări la Legea lucru ce a adus claritate în implementarea mecanismului de emitere

ceanu a declarat că, deși în legea nr.45 sînt expres stipulate responsabilitățile tuturor actorilor anti-violență inclusiv și a organelor de drept, încă lipsește o abordare pro-activă din partea acestora. O altă problemă este insuficiența de profesioniști care să lucreze cu această categorie de persoane, ne-cooperarea actorilor anti-violență la nivel comunitar, raional și național și nu în ultimul rînd, indiferența care vine din partea mai multor polițiști, procurori în ceea ce privește

problemele victimelor violenței în familie. Anume datorită ineficienței sistemului juridic, victimele continuă să fie discriminate și abuzate și avem deja și un caz de condamnare la CEDO.

Toate acestea se întîmplă în condițiile în care cadrul legal existent permite tuturor actorilor anti-violență preve-

nirea și combaterea eficientă a fenomenului vizat.

Potrivit rapoartelor, violența fizică din partea soțului este prevalentă în circa 40% dintre femei, iar 9% dintre acestea au suferit pe parcursul ultimelor 12 luni. Ponderea cea mai mare revine femeilor din mediul rural. De cele mai dese ori, femeile sînt pîlmuite, bruscate și lovite, dar nu sînt excluse și cazurile în care femeile au fost bătute cu pumnii, sugrumate sau chiar amenințate.

La finalul evenimentului, participanții au căzut de acord că fenomenul violenței în familie este unul amplu și totodată, puțin mediatizat în sensul prevenirii și combaterii acestuia, iar una din posibilități este ca informația să își găsească loc și pe paginile bloggerilor, se arată într-un comunicat al Asociației „Promo-Lex”.

Prima șezătoare de acest gen a fost organizată de Centrul de Informare în domeniul Drepturilor Omului, în parteneriat cu Radio-Moldova și susținută de Ambasada SUA în țara noastră.

L.D.

viziune și încredere în Legea care le protejează drepturile și într-adevăr se adresează. De aceea noi avem o escală mai mare între numărul plîngerilor depuse de la intrarea în vigoare a legii pînă în prezent. Legea nr.45 a intrat în vigoare în anul 2008, iar prima ordonanță de protecție a fost emisă abia 2009. Un

a ordonanței de protecție. Spre comparație doar în primele luni ale anului 2013, Poliția a supravegheat 188 de ordonanțe de protecție”.

Cît privește principalele probleme cu care se confruntă autoritățile publice în combaterea fenomenului violenței în familie, procurorul de Căușeni Ion Oboro-

Rezultatele campaniei „Ordonanța”

Recent, s-a încheiat cea mai amplă campanie națională de informare a cetățenilor cu privire la ordonanța de protecție a victimelor violenței în familie din Republica Moldova.

Astfel, cum a și fost planificat, timp de 42 de zile au fost distribuite 7000 de pliante cetățenilor, au fost plasate 1200 de postere în incinta fiecărui inspectorat/secție/sector/post de poliție și au fost acordate zeci de consultații prin

în familie, în primele cinci luni ale anului 2013, poliția a supravegheat 188 de ordonanțe de protecție, emise de către instanțele judecătorești, dintre care, 123 ordonanțe privind aplicarea măsurilor de protecție victimelor violenței în familie au fost emise la demersul poliției, 18 - la demersul procurorului, 1 - la demersul asistentului social și 43 de ordonanțe - la cererea directă a victimelor sau reprezentanților lor legali.

În urma desfășurării campaniei „Ordonanța”, Asociația „Promo-Lex” a constatat o creștere a numărului adresărilor victimelor, și aceasta se datorează informării active a populației, în cadrul programului, pe seg-

telefon de către juriștii Asociației „Promo-Lex”.

Prin intermediul acestor acțiuni s-a facilitat informarea cetățenilor referitor la măsurile de protecție pe care legea le conferă victimelor violenței în familie, la procedura obținerii și termenul ordonanței, la executarea și supravegherea ordonanței de protecție și la măsurile aplicabile în cazul încălcării ordonanței.

Precizăm că, în vederea asigurării protecției victimelor violenței

mentul dat.

Continuitatea campaniei va fi asigurată prin posterele afișate în cadrul inspectoratelor de poliție, informației relevante plasate pe site-ul Asociației dar și a campaniei „Cunoaște-ți polițistul de sector” desfășurată de către IPG al MAI.

Amintim că „Ordonanța” a fost lansată la 15 mai 2013 de către Asociația „Promo-Lex” în parteneriat cu Inspectoratul General de Poliție al MAI.

L.D.

Guvernul Republicii Moldova a aprobat modificările Regulamentului circulației rutiere și Statutul disciplinar al polițistului

În cadrul unei ședințe recente a Guvernului, au fost aprobate proiectele hotărîrilor de Guvern privind aprobarea Statutului disciplinar al polițistului, precum și a modificărilor și completărilor la Regulamentul circulației rutiere.

Potrivit Direcției Relații Publice a MAI, statutul disciplinar al polițistului prevede obligațiile, restricțiile și interdicțiile în activitatea polițistului, precum și incompatibilitățile generale pentru statutul acestuia; responsabilitățile conducătorului la menținerea disciplinei de serviciu; raporturile de subordonare; stimularea polițistilor; abaterile disciplinare, procedura de desfășurare a anchetei de serviciu în privința abaterilor disciplinare, sancțiunile disciplinare; suspendarea din funcție; aplicarea și contestarea sancțiunilor disciplinare; adresarea petițiilor.

„Documentul reglementează totalitatea regulilor de conduită, obligatorii pentru polițiști și impune o obligativitate de răspundere a șefului pentru abaterile disciplinare ale subalternilor”, a precizat ministrul Afacerilor Interne Dorin Recean.

Prevederile prezentului Statut disciplinar se aplică polițistilor – persoane angajate la serviciu în poliție, investite cu drepturi și obligații pentru exercitarea atribuțiilor poliției și cărora li se acordă grade speciale în condițiile Legii nr.320, din 27 decembrie 2012, cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului, inclusiv angajaților autorităților administrative și instituțiilor din subordinea Ministerului Afacerilor Interne care exercită funcții polițienești.

L.D.

Moldova ocupă locul 83 din 178 în ratingul țărilor lumii aflate în incapacitate

Potrivit celui de-al optulea rating experimental al statelor lumii în incapacitate (Failed States Index 2013), elaborat de Fondul american al păcii și revista americană „Foreign Policy”, Moldova face parte din grupul de țări cu un nivel al stabilității mai mic decît mediu, care au un nivel al riscurilor periculos. Raportul reflectă capacitatea și incapacitatea autorităților de a controla integritatea teritoriilor, precum și situația demografică, politică și economică a țării.

Analiza a fost desfășurată pe baza a 12 criterii, așa numiții indicatori ai „incapacității statului”, care sînt unite în trei grupuri: sociale, economice și militar-politice. Pentru aprecierea generală a

situației în țară, experții supun analizei capacitatea a cinci instituții de stat de bază privind asigurarea securității statului și a cetățenilor: conducerea politică, armată, poliție, justiție și serviciile civice.

Indexul incapacității a fost calculat pe o scară de la 10 (cea mai înaltă scară de stabilitate a statului) pînă la 120 de puncte (cel mai prost indicator). Moldova a obținut 76,5 puncte și a intrat în grupul țărilor cu un nivel înalt al riscurilor. În aceeași grupă au intrat Uzbekistan (86,9 puncte), Kirgîzstan (85,7), Tadjikistan (85,2), Georgia (84,2), Israel (80,8), Rusia (77,1), Belarus (76,7); Turcia (75,9), Kazahstan (69,8), Ucraina (65,9), Brazilia (62,1) etc. Primele

locuri în rating sînt ocupate de 35 cele mai incapabile state în frunte cu Somalia (Congo, Sudan, Afganistan, Irak, Egipt, Burkina Faso etc), în care nivelul de risc este calificat de către autori ca o evaluare critică (indexul variază între 92 și 113,9 puncte). În 38 de țări nivelul de stabilitate este evaluat peste medie (risc scăzut), aici se înscriu România (57,4), Bulgaria (55), Grecia (50,6), Lituania (43), Polonia (40,9), Statele Unite ale Americii (33,5), Franța (32,6) etc. Și doar în 14 țări din lume nivelul de stabilitate este evaluat drept „înal” și lipsesc anumite riscuri. Aceste țări au acumulat de la 29,7 puncte (Germania) la 18 puncte (Finlanda).

● La solicitarea cititorilor

Executarea pedepselor de către persoanele juridice

Conform normelor Codului de executare, amenda, sub formă de pedeapsă, se achită în mod benevol de către persoana juridică în decurs de 30 de zile de la data rămânării definitive a hotărârii judecătorești. După expirarea termenului de executare benevolă, instanța de judecată trimite titlul executoriu pentru executare silită executorului judecătoresc în a cărui competență teritorială, stabilită de camera teritorială a executorilor judecătorești, își are sediul condamnatul. Executorul judecătoresc, în termen de 10 zile, verifică

executorul judecătoresc va dispune urmărirea bunurilor persoanei juridice în conformitate cu prevederile cărții întâi din Codul de executare. Executorul judecătoresc informează, în termen de 5 zile, instanța de judecată despre executarea hotărârii.

a interzice condamnatului o anumită activitate pentru a sista activitatea interzisă, pentru a retrage autorizația sau licența și/sau pentru a modifica statutul persoanei juridice condamnate. În termen de 10 zile, organul care a eliberat autorizația sau

ției sau licenței, modificarea statutului persoanei juridice condamnate se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova de către organul care le-a efectuat și se remite Ministerului Afacerilor Interne, Centrului Național Anticorupție, organului fiscal, precum și organului de probațiune căruia, suplimentar, i se remite și hotărârea instanței de judecată. Organul de probațiune informează, în termen de 5 zile, instanța de judecată despre executarea hotărârii.

După rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare prin care s-a dispus lichidarea persoanei juridice, instanța de judecată transmite hotărârea sa instanței de judecată competente pentru a lua măsuri și a desfășura în continuare procesul de lichidare, în conformitate cu legislația civilă. Despre radierea persoanei juridice din Registrul de stat al întreprinderilor, persoana competentă înștiințează, în termen de 5 zile, instanța de judecată care a pronunțat hotărârea de condamnare prin care s-a dispus lichidarea întreprinderii.

mijloacele bănești aflate pe conturile bancare ale persoanei juridice și prezintă ordinul incaso instituției financiare pentru virarea sumei amenzii la contul indicat în titlul executoriu. Dacă, în decurs de 30 de zile de la data primirii titlului executoriu de către instituția financiară, ordinul incaso nu se execută din motivul lipsei sau insuficienței mijloacelor bănești,

Privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate se asigură de către organul de probațiune în a cărui rază teritorială își are sediul condamnatul. Hotărârea instanței de judecată privind privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate se trimite organului de probațiune. Organul de probațiune trimite hotărârea judecătorească organului abilitat cu dreptul de

licența pentru exercitarea genului de activitate interzis retrage autorizația sau licența respectivă. În cazul interzicerii exercitării unei activități pentru care nu a fost eliberată autorizație sau licență, Camera Înregistrării de Stat asigură excluderea din statutul persoanei juridice respective a genului de activitate interzis. Informația privind retragerea autoriza-

◆ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări

răspunde juristul
Vitalie MODRÎNGĂ

În perioada anilor 1990-2005 am activat în calitate de contabil-șef în primărie. Casa Teritorială de Asigurări Sociale nu-mi achită pensie de funcționar public, pe motiv că legea care acționa la acel moment nu prevedea asemenea reglementări. Vreau să știu dacă autoritatea de stat menționată are dreptate în problema respectivă.
Pavel Berzoi,
r-n Ungheni

Legea serviciului public nr. 443 din 04.05.1995, care a acționat până la data de 01.01.2009, data intrării în vigoare a Legii nr. 158 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, în articolul 7 alin. (4) prevedea: „În scopul perfecționării sistemului de formare, selectare și repartizare a cadrelor din serviciul public, al organizării raționale și sporirii eficienței muncii lor, diferențierii salariilor în raport cu complexitatea activității în funcția dată, precum și în scopul soluționării altor chestiuni ce țin de serviciul public se elaborează un Clasificator unic al funcțiilor publice și Caracteristicile model de calificare a funcțiilor publice, aprobate de Guvern”. Întru executarea acestei norme

legale, Guvernul Republicii Moldova, prin Hotărârea nr. 312, din 20 martie 1998, a aprobat Clasificatorul unic al funcțiilor publice care referindu-se la primăriile orașului, satului (comunei) (pct. 12.04) conține prevederi referitoare doar la secretarul primăriei, pentru rangul doi și specialist principal, inginer cadastral, specialist categoria II și specialist, funcția de contabil nefiind inclusă în această categorie.

Țin să atenționez că, Clasificatorul unic al funcțiilor publice aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 151, din 23 februarie 2001, la pct. 02.03.17 conține referințe la funcția de contabil șef și adjunții lui al primăriei municipiilor, orașelor, satelor (comunelor).

Premiu pentru Marian Platonov, studentul originar din Republica Moldova, care l-a imobilizat pe atentatorul de la Iași

Fundația Edelweiss (Republica Moldova) a anunțat că îi acordă un premiu de 30 de mii de lei (moldovenești) studentului Marian Platonov pentru curajul demonstrat la 8 iulie, când l-a imobilizat pe atentatorul care a încercat să detoneze o bombă improvizată la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

Marian Platonov (24 de ani) este originar din Mereni, Republica Moldova. A absolvit liceul în orașul Hirleu, județul Iași, iar vara aceasta va absolvi Facultatea de Electronică și Telecomunicații a Universității Tehnice „Gheorghe Asachi” din Iași.

„Curajul său ne face mândri pe noi toți, cetățenii Republicii Moldova. Cei 30 de mii de lei pe care îi oferă fundația reprezintă o modestă recompensă pentru Marian Platonov, un tânăr care merită pe deplin recunoștință și apreciere publică, atât în Republica Moldova, cât și în România”, se arată într-un comunicat

al Fundației Edelweiss.

Atentatorul de la Universitate, Oliver Florin Stan, este un fost student și masterand al Universității Tehnice. Începând din 2006, bărbatul, în vârstă de 38 de ani, a fost internat la Spitalul de Neuropsihiatrie Socola din cauza unor „tulburări de schizofrenie paranoidă”. Ultima oară a fost internat în perioada 14 martie - 1 aprilie 2013.

Oliver Florin Stan a intrat în Amfiteatrul P6, sala în care 40 de studenți de la Facultatea de Electronică și Telecomunicații din cadrul Universității Tehnice „Gheorghe Asachi” susțineau examenul de licență, spunând că vrea să vorbească cu polițiștii. El a avertizat în prealabil că în spate are un rucsac în care se află material explozibil. Inițial, toți cei din Amfiteatrul au crezut că este o alarmă falsă și persoana dată a fost îndemnată să părăsească locația, moment în care a devenit agitată.

Cîțiva dintre studenții aflați în primul

rînd din Amfiteatrul P6 au profitat de un moment și l-au imobilizat cu ajutorul profesorilor. Ei l-au predat ulterior polițiștilor care au fost chemați de asistentul comisiei de examinare, prin serviciul 112. Bărbatul este audiat și în prezent.

Potrivit anchetatorilor, explozibilul pe care îl avea în rucsacul din spate provenea dintr-un proiectil rămas neexplodat din timpul celui de-al doilea război mondial, cal. 100 mm, care, dacă ar fi explodat, ar fi putut răni sau omorî pe toți cei aflați în sală. În jurul acestui proiectil bărbatul a construit un trepid pe care a fixat un cui care să percuteze capsă. Într-o altă geantă avea un bidon cu cinci litri cu benzină. În momentul în care a activat declanșatorul, bomba nu a explodat, deoarece capsă era deja utilizată. Întreg proiectilul avea mărimea unei sticle de plastic (PET) de 1,5 litri. Din fericire, niciunul din cei 40 de studenți și membrii comisiei de licență aflați în amfiteatrul nu a fost rănit.

Ungaria susține cursul pro-european al Republicii Moldova

Conducerea Camerei de Comerț și Industrie a Moldovei a avut, recent, o întrevedere cu ambasadorul Ungariei în Republica Moldova Mátyás Szilágyi, și cu președintele Centrului Internațional pentru Tranziție Democrată Istvan Gyarmaty. În cadrul întrunirii s-a discutat despre posibilitățile de colaborare în vederea susținerii mediului de afaceri, potrivit Serviciului de presă al CCI.

Mátyás Szilágyi a salutat cursul pro-european al țării noastre și a asigurat CCI de susținerea sa în vederea intensificării relațiilor comerciale moldo-ungare. „Calea spre integrarea în UE nu este una ușoară, inclusiv pentru reprezentanții

mediului de afaceri. Deoarece Ungaria a parcurs deja acest drum, vă poate oferi experiența pe care o are”, a subliniat diplomatul.

Istvan Gyarmaty a afirmat că, în condițiile economiei de piață, prin atribuțiile pe care le exercită, camerele de comerț și industrie au un rol foarte important pentru dezvoltarea mediului de afaceri. „Odată cu semnarea Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Comprehensiv RM-UE, companiilor din Moldova le va fi dificil să facă față concurenței. Noi am trecut peste această etapă și sîntem interesați de colaborarea cu Republica Moldova și cu CCI, în special. Împreună cu CCI din Ungaria

vă putem oferi asistență în vederea adaptării la procesul de aderare la UE, identificarea și valorificarea noilor oportunități ce apar în acest context”, a accentuat sursa citată.

La rîndul său, președintele CCI Gheorghe Cucu a relevat deschiderea față de partenerii din Ungaria: „Crearea Zonei de Liber Schimb cu UE este un proces care va necesita cîțiva ani de tranziție și adaptare. CCI a Moldovei apreciază experiența Camerei de Comerț și Industrie a Ungariei, care este valoroasă și și-a demonstrat viabilitatea și eficiența de-a lungul timpului”.

Părțile au convenit să organizeze împreună, în toamna anului curent, o misiune economică în Ungaria, să desfășoare ateliere de lucru, instruiți și vizite de afaceri.

Potrivit datelor Biroului Național de Statistică, volumul comerțului exterior al Republicii Moldova cu Ungaria, în primele patru luni ale anului 2013, a constituit 42,9 mil. dolari SUA, ceea ce este cu 17,2% mai mult comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut. Exportul de mărfuri realizat în perioada analizată a înregistrat suma de 8,6 mil. dolari SUA și s-a majorat cu 2,3% față de ianuarie-aprilie 2012. Totodată, importul de mărfuri efectuat în Republica Moldova din Ungaria a constituit 34,3 mil. dolari SUA și a înregistrat o creștere cu 21,6% în comparație cu primele patru luni ale anului trecut.

Stimați cititori!

Redacția va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar și cât mai concis, pe o foaie aparte.

Decupați cuponul și, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteți-l pe adresa: Chișinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL
Numele, prenumele:

Adresa:

(iulie 2013, nr. 26(477))

Citații în judecată

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Munteanu Pavel, pentru data de 26 iulie 2013, ora 10.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 37), unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea cet. Munteanu Veronica privind desfacerea căsătoriei.

Judecător **Ion Țurcan**
♦♦♦

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului II „Viughis”, cu sediul: mun. Chișinău, str. Malina Mică, nr. 68/3, pentru data de 24 septembrie 2013, ora 11.00, la ședința de judecată (mun. Chișinău, bdul Ștefan cel Mare, nr. 73, bir. 207), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea lui Vaisman Oscar din mun. Chișinău, str. Ismail, nr. 96, apt. 10, privind repararea prejudiciului.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **V. Orîndaș**
♦♦♦

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Celt Anaris”, pentru data de 22 noiembrie 2013, ora 11.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 47), unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea SA „JLC” privind încasarea sumei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Ion Busuioc**
♦♦♦

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea cet-lor: Zogas Ilias, domiciliat în mun. Chișinău, str. L. Tolstoi, nr. 24/1, apt. 202; Jamurtas Matthew, domiciliat în Republica Elenă, Aimatoriza-Kalivia; Saitis Eleftherios, domiciliat în Republica Elenă, Larissa, str. G. Rika, nr. 1, pentru data de 29 iulie 2013, ora 14.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul, nr. 2, bir. 508), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea lui Cucta Gheorghe privind încasarea arvunei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Oleg Sternioală**
♦♦♦

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Danilov Igor, pentru data de 3 octombrie 2013, ora 9.20, la ședința de judecată (str. M. Viteazul, nr. 2, bir. 615) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-3928/2013, la cererea înaintată de ÎCS „Easy Credit” SRL privind încasarea sumei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Elena Cojocari**
♦♦♦

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Ursu Dumitru, pentru data de 18 septembrie 2013, ora 8.45, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 1A), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Grițco Elena privind desfacerea căsătoriei.

Judecător **Nicolae Șova**
♦♦♦

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Banu Vitalie, pentru data de 24 septembrie 2013, ora 11.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 1), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Gavrilan Tatiana privind încasarea sumei.

Judecător **Viorica Puica**
♦♦♦

Judecătoria Botanica mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Roșioru Ana, pentru data de 24 septembrie 2013, ora 15.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 18) în calitate de pîrît la cererea de chemare în judecată a lui Culeac Mihai către: Rusu Nicolae, Roșioru Ana privind declararea nulității contractului.

Judecător **Ecaterina Silivestru**
♦♦♦

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Benna Lim”, pentru data de 16 septembrie 2013, ora 11.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 305) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SRL „Jardan Comerț” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Ion Tutunaru**
♦♦♦

Judecătoria Telenești solicită prezentarea cet. Țurcan Nicolae, a.n. 1979, cu domiciliul: satul Crăsnășeni, Telenești, pentru data de 26 iulie 2013, ora 11.30, la ședința de judecată (or. Telenești, str. Ștefan cel Mare, nr. 6, bir. 2, et.2) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-512/13, nr. 50-2-1143-12062013, conform cererii depusă de Țurcanu Dorina privind decăderea din drepturile părintești.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Gh. Popa**

♦♦♦
Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită repetat prezentarea cet-lor: Hariton Alexei și Digori Ion, pentru data de 26 iulie 2013, ora 14.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, sala nr. 4, et.1) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 3CA-46/2013, la cererea lui Gîncu Andrei privind anularea actului administrativ.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **V. Negruța**
♦♦♦

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Coban Victor Vasile, cu ultimul domiciliu: or. Orhei, str. M. Sadoveanu, nr. 26, apt. 81, pentru data de 31 iulie 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît la cererea depusă de Belescu Veaceslav privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Tatiana Troianovschi**
♦♦♦

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Alexei Andrei, cu ultimul domiciliu: satul Peresecina, Orhei, pentru data de 31 iulie 2013, ora 9.10, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît la cererea depusă de Alexei Svetlana privind desfacerea căsătoriei și determinarea domiciliului copilului minor.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Tatiana Troianovschi**
♦♦♦

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Railean Sergiu, cu ultimul domiciliu: satul Cucuruzenii de Jos, Orhei, pentru data de 6 august 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît la cererea depusă de Său Inga privind decăderea din drepturile părintești.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Tatiana Troianovschi**
♦♦♦

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită repetat prezentarea reprezentantului SRL „ALDANIN-AGRO”, pentru data de 7 august 2013, ora 10.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, sala nr. 4, et.1), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea SA „MAIB-Leasing” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **V. Negruța**
♦♦♦

Judecătoria Hîncești, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Găină Tudor Mihail, a.n. 15.02.1976, domiciliat: satul Obileni, Hîncești, pentru data de 13 august 2013, ora 11.00, la ședința de judecată (or. Hîncești, str. Chișinăului, nr. 7, sala de ședințe nr. 5) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-781/13, la cererea cet. Găină Maria privind stabilirea domiciliului copilului minor.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Nina Rusu**
♦♦♦

Judecătoria Bălți solicită prezentarea cet. Scurtu Andrei, domiciliat: mun. Bălți, str. Alexandru cel Bun, nr. 32, apt. 6, pentru data de 29 august 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (or. Bălți, str. 31 Hotinului, nr. 43, bir. 22), unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Scurtu Olga privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Svetlana Melnic**
♦♦♦

Judecătoria Briceni solicită prezentarea cet-lor: Gubceac Lilia și Gubceac Alexandru, locuitori ai satului Bălășinești, Briceni, pentru data de 2 septembrie 2013, ora 11.00, la ședința de judecată (or. Briceni, str. Independenței, nr. 5, bir. 4) în calitate de pîrîți în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS „Express Leasing” SRL privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **E. Tverдохleb**
♦♦♦

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Ifimie Maria, domiciliată: satul Dișcova, Orhei, pentru data de 13 septembrie 2013, ora 9.30, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et.2, bir. 5) în calitate de pîrît în cauza intentată de Stăvilă Iacob privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Sergiu Procopciuc**

♦♦♦
Judecătoria Drochia, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Meșcoi Ion, a.n. 19.02.1962, pentru data de 30 septembrie 2013, ora 10.00, la ședința de judecată (or. Drochia, str. 31 August 1989, nr. 7, bir. 1) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de ÎCS „Easy Credit” SRL privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **V. Zaporojan**
♦♦♦

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Harti Valentina, pentru data de 10 septembrie 2013, ora 16.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 9) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea înaintată de Harti Vasile privind desfacerea căsătoriei.

Judecător **V. Stratan**
♦♦♦

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Macov Construct”, pentru data de 17 septembrie 2013, ora 15.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 12) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea SA „Lusmecon” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Viorica Mihaila**
♦♦♦

Judecătoria Șoldănești, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Calciu Andrei Ion (cu reprezentant legal—mama sau tata), născut pe data de 27.09.1997, domiciliat: str. Păcii, nr. 29, apt. 63, or. Șoldănești, pentru data de 26 iulie 2013, ora 12.00, la ședința de judecată (or. Șoldănești, str. Victoriei, nr. 18) în calitate de intervenient accesoriu, unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de: Rotaru Vasile și Rotaru Mihail către SA „ASITO” privind repararea prejudiciului material.

Prezența intervenientului accesoriu este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Elvira Popa**
♦♦♦

Judecătoria Drochia, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Tovi-Imexo”, cu sediul: satul Sofia, Drochia, pentru data de 31 iulie 2013, ora 10.00, la ședința de judecată (or. Drochia, str. 31 August 1989, nr. 7, bir. 8) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SC „Ultratrans” SRL privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **L. Lupașcu**
♦♦♦

Judecătoria Strășeni solicită prezentarea cet. Mihalachi Ion Vasile, a.n. 13.09.1965, domiciliat: satul Recea, Strășeni, pentru data de 2 septembrie 2013, ora 11.00, la ședința de judecată (or. Strășeni, str. Ștefan cel Mare, nr. 98, bir. 5) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SC „Grocor-Auto” SRL.

Judecător **Vasile Rusu**
♦♦♦

Judecătoria Căușeni solicită prezentarea reprezentantului SRL „Inri-Fortimpex”, cu sediul: or. Căușeni, str. M. Kogălniceanu, nr. 5, pentru data de 10 septembrie 2013, ora 11.00, la ședința de judecată (or. Căușeni, str. Ștefan cel Mare, nr. 6, bir. 14), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea SA „JLC” privind încasarea sumei.

Judecător **Maria Tertea**

ANUNȚ

Executorul judecătoresc Sergiu Oglindă anunță debitorul Leahova Natalia că în procedura nr. 040-35r/13 se află spre executare documentul executoriu nr. 2e-173/2010, eliberat de Judecătoria Economică de Circumscripție privind încasarea datoriei în sumă de 29 277,94 lei de la ÎI „Leahova Natalia” în beneficiul „Grila” SRL.

La 28 mai 2013, a fost aplicat sechestrul pe apartamentul nr. 17 de pe str. Aeroportului, nr. 6, mun. Chișinău, care aparține cu drept de proprietate cet. Leahova Natalia.

Conform art.118 CE RM alin.(5), aveți dreptul să contestați în instanța de judecată, în termen de 7 zile de la data întocmirii sau comunicării lui, după caz.

Executor judecătoresc **Sergiu Oglindă**

ÎN ATENȚIA CITITORILOR!

Săptămînalul juridic „Dreptul” publică „Citații în judecată” din toate raioanele republicii. Pentru aceasta nu este nevoie să vă deplasați la Chișinău. E de ajuns să expediați prin tel/fax (nr. 577690) copia dispoziției de plată și citația propriu-zisă, astfel economisind sume importante pentru transport. „Dreptul” poate fi procurat în oficiile „Poșta Moldovei” sau la redacție.

Date bancare: c/d 222472202641

BC Banca Socială. BIC: BSOCMD 2x722, cod 280101722, c/f 37934018.

Publicația periodică „DREPTUL”

Aniversări

Ion STEPANOV,

judecător, Judecătoria Comercială

Mult stimat domnule Ion Stepanov,

Cu sentimentele cele mai sincere de înaltă prețuire și admirație, vă adresăm, prilejuiți de frumoasa dumneavoastră aniversare, alese cuvinte de felicitare pentru dăruirea față de profesia, deloc ușoară, pe care v-a oferit-o destinul.

Grație dăruirii pentru muncă, perfecțiunii, corectitudinii și exigenței – câteva dintre acele calități care vă disting drept o personalitate remarcabilă, ați câștigat respectul celor ce vă înconjoară.

În această remarcabilă zi, vă adresăm cele mai calde urări de sănătate. Vă dorim să rămâneți un model de probitate, profesionalism și verticalitate, un model de inteligență și de rezistență.

La Mulți Ani!

* * *

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere: **Elena Belei**, doctor în drept, conferențiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Ludmila Proca**, doctor în drept, conferențiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Daniela Turcan**, doctor în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Olesea Plotnic**, doctor în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Irina Tonova**, magistrul în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM, vicepreședintele Judecătoriei Căușeni; **Ala Luca**, magistrul în drept, lector superior universitar, Facultatea de Drept, USM; **Ruslan Costaș**, magistrul în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Diana Cristian**, judecător, Nisporeni; **Cornelia Vârlan**, judecător, Rîșcani mun. Chișinău; **Elena Lazareva**, judecător, CA Comrat; **Galina Polivenco**, judecător, CA Bălți; **Aurelia Parpalac**, judecător, CA Bender; **Lilia Lupașco**, judecător, Rîșcani mun. Chișinău; **Nadejda Toma**, președintele Judecătoriei Ialoveni; **Iurie Bejenaru**, judecător, CSJ; **Valeriu Efros**, judecător, Centru; **Oleg Școlnic**, judecător, Telenești; **Alexandru Rotari**, judecător, Judecătoria Comercială; **Ion Muruianu**, judecător, CA Chișinău; **Petru Vacula**, judecător, Leova; **Petru Codreanu**, vicepreședintele Judecătoriei Călărași.

Mult stimată omagiată, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Apreciez străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile, întru bunăstarea societății noastre.

Vă dorim să aveți parte, de acum încolo, doar de împliniri și realizări care să vă întregască deplin fericirea.

La Mulți Ani!

membrii Consiliului de administrație
al Uniunii Juriștilor,
Echipa Dreptul

Echipa redacției Vă adresează un Apel
de unire și sprijin. Vă sîntem recunoscători
că sînteți abonații noștri și susțineți ziarul.
Noi avem nevoie de acest ajutor și vom
rămîne alături de Dvs.

Cît de periculoase sînt telefoanele mobile și calculatoarele

Folosirea excesivă a calculatorului și a telefonului mobil, fără un echilibru între activitățile fizice și mintale, duce la instrumentalizarea oamenilor, deformarea creierului și amputarea afectivă a generațiilor viitoare, a declarat profesorul doctor Dafin Mureșanu.

„Dacă nu există un echilibru între anumite tipuri de activitate, este ca și în plan fizic – dacă ajungi sedentar, se restructurează tot organismul. Dacă ai numai un anumit tip de activitate și nu combini tipurile de activitate și la nivelul creierului, acesta se deformează, de fapt”, a spus Dafin Mureșanu, președintele Societății de Neurologie din România (SNR) și al Societății pentru Studiul Neuroprotecției și Neuroplasticității (SSNN).

El a mai spus despre calculator că „este benefic pînă la un punct”, întrucît dezvoltă anumite capacități ale creierului, însă „copiii care folosesc calculatorul intensiv nu sînt mai deștepti, poate că sînt mai pricepuți, dar uneori este afectată partea emoțională”.

„Acest lucru va fi pe nota de plată pentru generațiile viitoare. Vorbim de amputarea afectivă, lucrul și interacțiunea scăzută cu semenii, diminuarea calității reale a vieții”, a adăugat D. Mureșanu, în cadrul Școlii Internaționale de Vară de Neurologie.

Doctorul a precizat că nu este reco-

mandată renunțarea la citit, la scrisul de mînă sau la interacțiunea cu oamenii, în favoarea cantonării în zona calculatorului.

Un alt pericol al societății moderne, recunoscut tot mai des prin cercetări internaționale, o reprezintă folosirea în

patologii organice”, a precizat profesorul Mureșanu.

Astfel, copiii care utilizează de mici telefonul mobil și calculatorul pot dezvolta tulburări de comportament, de înțelegere, de comunicare și de integrare.

La Școala Internațională de Vară de

exces a telefoanelor mobile, a mai spus președintele Societății Române de Neurologie.

„Telefonia mobilă, prin aceste sisteme de cîmpuri care ne ajută în comunicare, a virusat viața personală. Orice exces de radiații, tot mai dense, tot mai puternice, pot provoca de la dureri de cap, anxietate, stări depresive, pînă la

Neurologie participă 120 de medici neurologi, psihiatri, neurochirurzi, jumătate dintre aceștia fiind din România, iar cealaltă jumătate din Asia, Europa, America Latină și Africa.

Cursurile din cadrul evenimentului sînt organizate cu sprijinul a trei universități, de la Cluj-Napoca, Tel Aviv și Uppsala.

Ce medicamente îți sînt necesare pentru plecarea în vacanță

Cine n-a avut neplăcuta „surpriză” de a răci în vacanță, sau de a se îmbolnăvi din cauza schimbării climei, a regimului alimentar etc.? Vă propunem cîteva sfaturi eficiente care să vă ajute să aveți o vacanță formidabilă și fără probleme de sănătate.

Balonări și arsuri stomacale

Dacă la serviciu aveți obiceiul să mîncăți pe fugă și astfel ați deprins organismul, în vacanță puteți avea probleme din cauza meselor copioase. În atare situații, luați cu voi medicamente care să stimuleze digestia. Dacă sînt luate cu jumătate de oră înainte de masă, acestea previn tulburările digestive.

Tot felul de alergii

În mod special împotriva înțepăturilor, a polenului sau a părului de animal, sînt indicate pastile care să nu permită organismului să reacționeze advers și să elibereze histamina, o substanță „de răspuns” la reacția alergică. Ea te face să strănuți, să lăcrimezi sau să curgă nasul.

Răceală și dureri

Și analgezicele sînt strict importante în trusa medicală. Acestea vor fi eficiente împotriva durerilor de gît, a febrei dar și a durerilor musculare. Trebuie să evitați variantele efervescente, care pot absorbi umezeala, devenind astfel ineficiente.

Grețuri și vome

Există persoane care au rău de mașină, de înălțime, de mare sau de faptul că mîncă cu poftă. Acestea sînt și principalele cauze ale stărilor de greață și ale vomelor. Cînd vă confrunțați cu așa probleme, din trusa medicinală nu trebuie să lipsească medicamente care să le atenueze.

Arsuri ale pielii

Chiar dacă folosiți o loțiune de plajă, se poate întîmpla să aveți arsuri solare, iritații sau mîncărimi. Nu uitați acasă unguentul cu propolis sau cu aloe vera, gelul calmant sau alcoolul mentolat. Acestea îți vor salva pielea, în mod special pentru cei care pleacă pentru prima dată în acest an.

Caleidoscop

O nouă metodă anti-copiat la examene este utilizată în China

Chinezii din Whuhan, provincia Hubei, se pare că au găsit cea mai la îndemînă metodă anti-copiat – susținerea examenelor în aer liber, cu patrula de supraveghere.

Astfel, profesorii au venit cu ideea ca testările să fie susținute în aer liber, pe terenul de sport al instituției. Elevii sînt așezați la pupitre, cu o distanță considerabilă între ei, iar pe toată durata examenului, un grup de profesori îi supraveghează.

„Terenul de sport al școlii este încăpător, aici niciun copil nu este distras de către un altul, niciunul nu mai trece pe lîngă un altul să îi șoptească sau să îi lase vreo copiuță”, spun profesorii din Whuhan.

Presa notează că disperarea profesorilor a dus și la disperarea elevilor, care s-au văzut puși în fața faptului că

vechile lor metode de copiere sînt de domeniul trecutului. Unele voci spun că aceasta este o violare a drepturilor omului, însă în China un asemenea examen nu este criticat.

Așa cum nu a fost criticată metoda anti-copiat care a fost aplicată nu demult la o altă școală din China, în timpul examenelor, respectiv fiecărui elev i s-a pus o cutie pe cap, cu o „fereastră” numai în față, pentru a nu avea tentația de a se uita în stînga și în dreapta la colegi, dar nici pe sub bancă.

Totodată, la unul dintre cele mai dificile examene din lume, candidații de sex feminin nu au voie nici măcar să poarte sutien. În plus, trebuie să treacă printr-un detector de metal, înainte să intre în sală.

Astfel, orice gadgeturi sau obiecte vestimentare care conțin metal sînt interzise la examenele de admitere la universitate, cunoscute sub numele de gaokao.

Candidații cu pacemaker sau implanturi dentare trebuie să aibă un certificat medical în posesia lor.

Cei care nu iau testul a doua oară nu vor mai putea participa la examenul susținut de aproximativ 9 milioane de studenți.

Metoda de verificare, recent introdusă de autoritățile din Provincia Jilin, Nord-Estul Chinei, a fost denumită „gaokao silentios”, pentru că scopul declarat este ca niciun candidat să nu declanșeze detectorul de metal.

Anul trecut, polițiștii au arestat peste 1500 de studenți care au trișat și au confiscat 60 000 de dispozitive electronice.

Surprinzător, mulți studenți și părinți sînt de acord cu verificarea, deși există voci care susțin că lucrurile au mers prea departe.

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova

Universitatea de Studii Politice
și Economice Europene
„Constantin Stere” din Moldova

Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-sef:

Gheorghe AVORNIC

Reporter: Irina BUREA, Lilia DUMINICA,

Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ

Redactor-stilizator: Corina BERZOI

Machetator: Maria BONDARI

Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60,
bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din
str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641.
BC Banca Socială.

BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor
publicate nu reflectă neapărat opinia redacției.
Redacția nu corespundează cu cititorii,
materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie.

Tiparul executat la tipografia USM.

Indice – 21596

Tiraj 4600

Com. 108/13 sp